

Danmarks Naturfredningsforening  
Masnedøgade 20  
2100 København Ø

25. april 2010

### **Aktiviteter med henblik på nedbringelse af CO<sub>2</sub>-udslip i Bornholms Regionskommunes virksomheder**

Med reference til samtale med Anders Skøtt den 22. april d.å. samt jeres mail af samme dato fremsendes her en liste over de igangværende aktiviteter i kommunen med henblik på at nedbringe CO<sub>2</sub> udslip og energiforbruget generelt.

Initiativer i 2009 og 2010

1. I 2009/2010 (forventet første halvdel) gennemføres den lovpligtige energimærkning, EMO, af alle kommunale bygninger over 60 m<sup>2</sup>. Rentable energibesparende foranstaltninger som foreslås i energirapporterne indarbejdes efterfølgende i prioriteret i 10-årige vedligeholdelsesplaner. Når materialet foreligger udarbejdes en handlingsplan der afdækker og beskriver investeringspotentialer i relation til energibesparende foranstaltninger og CO<sub>2</sub> neutrale løsninger i de kommunale ejendomme.
2. I relation til energioptimering og registrering er i 2009 er gennemført strukturelle ændringer, de kommunale virksomheder imellem, der skal være med til at effektivisere og optimere. Det har været en nødvendig demokratisk proces med mange involverede, med sigte på fremadrettet at opnå besparelser. I relation til dette arbejde er politisk besluttet at ejendomsdriften med udgangen af 2011 skal overtages af Teknik & Miljø. Virksomhederne kan dog frivilligt indgå aftaler om tidligere overtagelse af ansvaret for deres ejendomsdrift (der generelt pt. ligger decentralt i de enkelte virksomheder).

3. Der er iværksat energibesparende foranstaltninger og driftsoptimering finansieret af de afsatte puljer til energioptimering på 1 million kr. i hhv. 2009 og 2010. (fx til omlægning til fjernvarme eller anden opvarmning med biobrændsel og energistyring). Øvrige større tiltag vil blive vurderet i sammenhæng med den kommende handlingsplan. I 2009 er de afsatte midler bl.a. anvendt til konverteret til fjernvarme i administrationsbygningen i Nyker og i Nyker Børnehave I 2010 er konverteret til fjernvarme i Plejecenter Åbo, i Kontakthuset, i børnehave Åkirkeby, i Muleby Børnehave og i Klintebo. I Røbo og i Konenkær Skole er/vil blive foretaget omlægning (til træpiller og sol) foruden generel driftsoptimering i forbindelse med bygningsvedligeholdelse, ombygninger, tilsyn mv.
4. 3 skoler (Skole Nord i Hasle, Kongekær skolen i Allinge og Bodilsker skole i Nexø) har rekvireret undervisningsmateriale (Elsparestafetten) via Center for Energibesparelser (i relation til kommunens Kurveknækrafttale med det tidligere Elsparefonden). Flere skoler vil i løbet af foråret blive opfordret til at rekvirere materialet.
5. I samarbejde med Center for Energibesparelse afholdes den 27. maj 2010 "Pedelkursus" for kommunens Teknisk Service Ledere, om elstyring, herunder bl.a. styring af ventilationsanlæg mv. (Også dette initiativ ligger i forlængelse af kommunens Kurveknækrafttale). TO medsendes en opgørelse over el-besparelser i en række kommunale virksomheder, der viser at flere allerede har foretaget mærkbare skridt til reduktion af deres forbrug.
6. Bornholms Regionskommune gennemfører i perioden 2009-2012 et elbilprojekt i samarbejde med DTU, Center for Elteknologi og det lokale forsyningsselskab Østkraft A/S. I projektet undersøges bl.a. hvilke muligheder og barrierer der er for indførelse af elbilteknologi i en kommune. Der indsamles bl.a. data om praktiske problemer i forhold til lade-standere, opkobling, sikkerhed, nedbrud, parkering, komfort og andre barrierer samt registrering og indberetning af kørsels- og forbrugsmønstre. Informationer der bl.a. vil indgå i planlægnings og demonstrationsfaser i el-bilprojekterne EDISON projektet og Power-Law, Som Østkraft A/S ligeledes er involveret i. Det er forventningen at de 3 elbiler forsøget starter op med skal øges i projektperioden eller umiddelbart efter.

7. I forslag til kommuneplan 2009 er tillige en række målsætninger der vedrører kommunens energiforbrug. Bl.a. at nybyggeri skal opføres som lavenergibyggeri.

Ud over de nævnte aktiviteter der involvere de kommunale virksomheder, har Bornholms Regionskommune gennem de seneste år lagt en del ressourcer i forhold til at inspirere til større fokus på bæredygtig og vedvarende energi herunder koordinering af strategiarbejde og diverse netværkstiltag på øen.

Jeg håber med dette svar at have opfyldt den del af vor aftale der vedrører en liste over igangværende og planlagte aktiviteter internt i kommunen.

Som redegjort for i vort brev af 29. oktober forventer vi medio 2010 at kunne levere data om konkret CO2 reduktion som er påkrævet ifølge Klimakommuneaftalen med Danmarks Naturfredningsforening. Vi beklager naturligvis, at vi ikke rettidigt har kunnet fremsende disse data, men har vurderet det mest hensigtsmæssigt at anvende vore ressourcer på at få data og systemer på plads, så vi kan levere troværdige fakta/data i forhold til kommunens reduktioner - beregnet bagud for 2009 og fremadrettet.

Med venlig hilsen



Vivi Granby

Dir. tlf.: 5692 2160

E-mail: [Vivi.Granby@brk.dk](mailto:Vivi.Granby@brk.dk)